

Jeg vil dernæst gerne pege paa et Forhold vedrørende Underskolerne i København. Det er ogsaa et Forhold, der staar i Forbindelse med det Forhold, jeg begyndte med at nævne. Disse Underskoler blev holdt udenfor, fordi man ganske naturligt fra Lovgivningsmagtens Side ansaa det for at være en speciel kommunal Opgave at sørge for Underskolerne. Men det forekommer mig, at der her er sket en betydelig Forandring, efter at vi i Fjor har ydet et saa meget større Tilskud end hidtil til de private Skoler omkring paa Landet saa vel som i Købstæderne, og jeg ved da ogsaa, at netop Underskolerne her i København, som jeg her omtaler, lider under økonomiske Vanskeligheder i ganske overordentlig høj Grad, og at de ikke vil kunne opretholdes. Jeg vil derfor gerne rette den Henstilling til den højtærede Minister, at han stiller sig villigt overfor Tanken om et Tilskud til disse Skoler, til hvilke der i Fjor blev givet 50 000 Kr. i alt, og at dette Tilskud maa blive betydelig forhøjet, saa de virkelig bliver i Stand til at eksistere.

Den næste Sag, jeg gerne vil omtale, er det kongelige Teater og den fremtidige Ordning af denne Institution. Efter at Rigsdagen er blevet bekendt med, at det kongelige Teater har været ledet saa slet, forretningsmæssig set, som det er udtrykt gennem et Underskud paa 1½ Mill. Kr., vil alle Rigsdagens ærede Medlemmer være paa det rene med, at det er fuldkommen utilbørligt og uforsvarligt at vedblive at opretholde denne Institution, saaledes som den nu ledes. Jeg vil gerne tilføje, at jeg har gennem mange Aar syntes, at det var et alt for stort Beløb, Staten Aar efter Aar maatte ofre paa denne Anstalt. Jeg har derfor gennem adskillige Aar rent kategorisk nægtet at modtage den Fribillet, som bliver tilbudt Rigsdagsmændene en Gang hver Uge. Jeg har ikke en Gang villet være med til at paatage mig det moralske Medansvar, som jeg synes, man paadrager sig derigennem, for Teatrets økonomiske Misère. Man kunde sige, at det betyder ikke meget; men jeg vil dog opfordre ærede Medlemmer til at gøre ligesom jeg for derigennem ogsaa at frigøre sig fuldkomment for ethvert Medansvar, og jeg vil sige, at selv om det ikke betyder ret meget, saa vil det dog tilsammen betyde saa meget som 50 000 Kr. indenfor en Sæson — og ogsaa dette er jo Penge for en Institution, som giver et saadant finansielt Resultat.

Jeg vil gerne gennem et Par Bemærkninger pege paa det, som jeg anser for at være Bodemidlet med Hensyn til denne

Institutions Fremtid. Jeg mener, at Bodemidlet er: Adskillelsen mellem de 3 Kunstarter. Jeg føler mig ganske sikker paa, at saa længe vi bevarer den Sammenblanding, der nu bestaar, bevarer de 3 Kunstarter under samme Ledelse og i samme Bygning, selv om denne moderniseres og udvides, saa vil der altid vedblive at fremkomme et baade finansielt og kunstnerisk set utilfredsstillende Resultat. Det vil ikke være muligt at finde Mennesker med en saadan alsidig Begavelse, at de er i Stand til at tage baade de Hensyn til den forretningsmæssige Del af Sagen og tillige de forskelligartede kunstneriske Hensyn, som det er nødvendigt at tage, naar disse 3 Kunstarter skal bevares under fælles Ledelse.

Jeg kan i saa Henseende ganske slutte mig til nogle Udtalelser, som det tidligere Medlem af dette høje Ting, Hr. Johan Knudsen har fremsat, og som jeg med den højtærede Formands Tilladelse skal tillade mig at citere nogle Ord af. De blev fremsat under Forhandlingen den 16. Januar 1919 i dette Ting og findes i Rigsdagstidenden Sp. 2778—79: „Jeg har i dette høje Ting ofte haft Lejlighed til at paavise, at de tre Kunstarters Sammenkobling, som stammer fra en Tid, da København var en lille By, som hverken havde Publikum eller Skuespillere nok til mere end eet Teater, er ganske meningsløs, ganske antikveret. Operaen og Skuespillet tager Lys og Luft op for hinanden, og Baletten spænder Ben for dem“. Naar ærede Medlemmer vil fortsætte paa de følgende Spalter, vil de af det samme ærede Medlem — og jeg tror, at alle vi, der sad her i Tinget sammen med ham, er enige om, at han var et meget stærkt teaterinteresseret Medlem med overmaade megen Forstaaelse af, hvorledes Teatret burde ledes, og at han nærede de bedste Ønsker om, at Kunsten skulde have de bedste Vilkaar at udfolde sig under — finde en Kritik ogsaa over den kunstneriske Ledelse af Teatret.

Jeg mener, at det er en fuldt berettiget Kritik. I alt Fald vil jeg meget indtrængende henstille til den højtærede Minister, at han, naar han skal fremsætte et Forslag — thi jeg anser det for givet, at der maa fremsættes et Forslag om en endelig Ordning af Teatrets Forhold, efter at vi har set det forfærdende Resultat, som her er fremkommet —, ikke vil lade sig lede ind paa de Baner, som man fra Venstres Side i Udvalget var inde paa, nemlig at forpligte Staten overfor Bygningen derhenne paa Kongens Nytorv til at indrette en Dobbeltscene, saaledes at man beholdt de 3 Kunstarter sam-